

December 22nd, 2017

Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

miljodepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Remiss

Remiss av Naturvårdsverkets förslag till förbud mot utvinning av uran

M2017/02252/Ke

Inledande kommentarer

Aura Energy Sweden AB (Aura Energy) har inbjudits att svara på Naturvårdsverkets promemoria om förbud mot uranutvinning i Sverige.

Aura Energy Sweden AB bedriver prospekteringsverksamhet i Häggån i Jämtland. Fyndigheten i Häggån innehåller stora mängder batteri- och sällsynta jordartsmetaller samt uran.

För närvarande pågår en omställning inom energisektorn som kommer få stor påverkan på hur energi produceras, nyttjas och lagras. En av de viktigaste förändringarna som sker på detta område är användningen av batterier för energilagring. Förändringstempot är anmärkningsvärt högt, och Aura Energy ser en stor risk för att den lagstiftning som nu föreslås snart kommer att vara föråldrad. Förutom att vara irrelevant utifrån ett energiförsörjningsperspektiv kommer den försvåra för utvecklingen av den framväxande batterimetall-sektorn i Sverige.

Aura Energys principiella invändning mot de föreslagna ändringarna i minerallagen är att de riskerar att skapa bestående hinder för möjligheten att utveckla projekt som omfattar batteri- och sällsynta jordartsmetaller. De föreslagna ändringarna riskerar vidare att försvåra eller omöjliggöra internationella investeringar i prospektering av batteri- och sällsynta jordartsmetaller. De föreslagna ändringarna skulle också, på ett negativt sätt,

skilja ut Sverige från övriga gruvnationer i världen.

De snabba förändringar som sker inom batterimetallsektorn är fundamentala och tvingar fram dramatiska förändringar av priset på metaller som ingår i sektorn. Till exempel har priset på kobolt stigit med över 80 procent under 2017 och med nästan 300 procent de senaste två åren. Priset på Vanadin har stigit med ca 400 procent på två år.

Detta är relevant eftersom Aura Energys projekt i Häggån innehåller betydande mängder batterimetaller (kobolt, vanadin, nickel, molybden och neodym) samt uran. Nämnda förändringar i metallpriser har medfört att batterimetaller nu står i fokus för Aura Energys projekt i Häggån. De lagändringar som Naturvårdsverket föreslår riskerar att omöjliggöra exploatering av batterimetaller i Häggån på grund av förekomsten av uran i samma fyndighet.

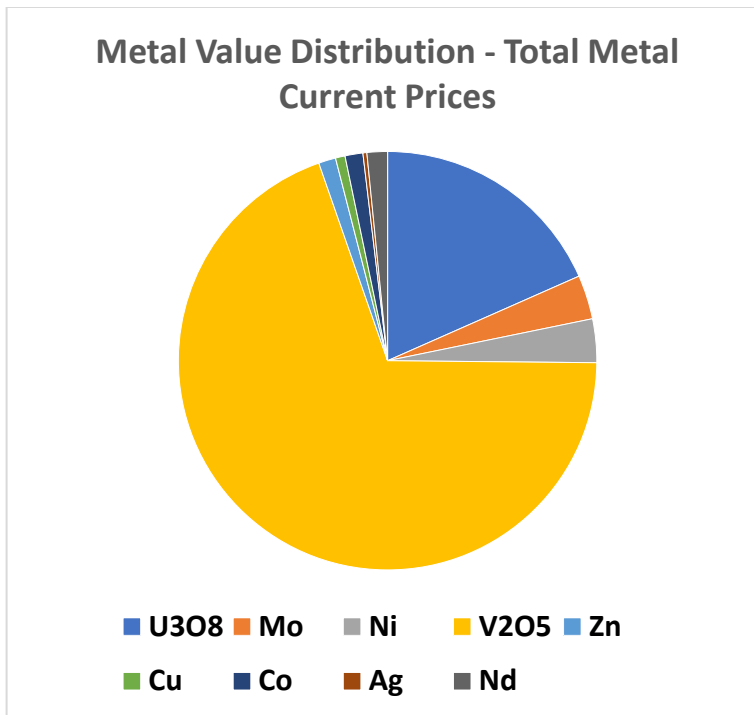
Det är ett välkänt faktum att många batteri- och sällsynta jordartsmetaller ofta samexisterar med uran. Aura Energy anser att Naturvårdsverkets förslag kraftigt kommer begränsa möjligheterna för både prospektering och utvinning av dessa metaller. Den föreslagna lagstiftningen går stick i stäv med Sverige och regeringens klimatambitioner och arbete i omställningen till ett hållbart energisystem.

Synpunkter på skrivelsens ingående delar

2.1

I skrivelsen beskrivs merparten av de svenska urantillgångarna som icke-ekonomiskt lönsamma. Urantillgångar i Sverige vilka betraktas som rimligt säkra och antagna anses vara obetydliga och uppges uppgå till ca 19 000 ton. Dessa uppgifter är oriktiga. Enbart Aura Energy har tillgångar i Häggån som uppgår till 365 000 ton uran med ytterligare 1 620 000 ton U_3O_8 i motsvarande batterimetaller och andra basmetaller. Dessa siffror bekräftas av två oberoende internationella källor. En oberoende bedömning har dessutom identifierat ytterligare prospekteringsmål på upp till 1 000 000 ton U_3O_8 samt cirka 4 500 000 ton U_3O_8 i motsvarande batterimetaller och andra metaller enligt JORC standard (Australian Joint Ore Reserves Committee Code).

Fyndigheten i Häggån innehåller stora mängder av andra metaller som aggregerat vida överstiger mängden uran. Dessa metaller är vanadin, kobolt, molybden, nickel, neodym, koppar och silver. Tabellen nedan beskriver nuvarande värde på de ingående metallerna i Häggång:

Mo	\$	7,418,362,500
Ni	\$	7,351,740,000
V2O5	\$	151,533,704,341
Zn	\$	2,886,622,500
Cu	\$	1,616,677,686
Co	\$	3,007,044,071
Ag	\$	663,721,731
Nd	\$	3,446,651,000
Base metal	\$	177,924,523,829
U3O8	\$	40,067,500,000
Total	\$	217,992,023,829

I skrivelsen framställs att många av de hälso- och miljöproblem som identifieras i samband med uranutvinning är likartade med frågeställningar som finns vid utvinning av basmetaller, ädelstenar och järn, med hänvisning till en studie av Höglund.

Det är värt att notera att samtidigt som det finns risker vid uranutvinning så finns det flera exempel på gruvor med bland annat uranutvinning som fungerar väl, där riskerna är hanterade och utan större hälso- och miljöproblem än vad som förekommer vid annan gruvdrift. Ur ett strålningsperspektiv är brytning och utvinning av uran den minst riskfyllda delen sett till användningen av uran i ett livscykelperspektiv.

Givet dagens kända metoder och den pågående utvecklingen av metoder för utvinning av uran går det inte att uttala sig om framtida risker förknippade med utvecklade projekt så länge dess företrädare inte haft möjlighet att förklara hur dessa risker kan minimeras.

2.2

Aura Energy anser det vara anmärkningsvärt att utredningsuppdraget gick till Naturvårdsverket och inte SGU som är regeringens expertmyndighet avseende gruv- och gruvrelaterade frågor.

I uppdraget hänvisar regeringen till den politiska energiöverenskommelsen. Aura Energy kan konstatera att det i Energiöverenskommelsen inte nämns någonting om ett förbud mot uranutvinning och att det är mycket långtgående tolkningar av överenskommelsen som de facto ligger till grund för utredningen.

I uppdraget framgår att Naturvårdsverket ska belysa om ett förbud mot uranutvinning kan påverka försörjningen av metaller som behövs för omställningen till ett hållbart energisystem. Aura Energys anser att skrivelsen härvidlag har stora brister vilka kommer att belysas nedan. Det är avseende utvinningen av dessa metaller som utredningens förslag skulle få störst konsekvenser.

Myndigheten har inte haft till uppgift att analysera huruvida ett förbud mot uranutvinning är nödvändigt eller väga för och nackdelar med ett förbud. Detta måste anses vara en brist när man ska göra ändringar i befintlig lagstiftning som kan få långtgående följder.

Med tanke på de betydande konsekvenserna för svensk gruvindustri som Naturvårdsverkets förslag innebär, bör ett beslut föregås av en oberoende och förutsättningslös studie av de långsiktiga konsekvenserna för gruvnäringen i Sverige. En sådan studie bör inkludera en adekvat internationell jämförelse.

2.3

Både Naturvårdsverket och SGU har belyst bristen på tid för att kunna göra en fullständig granskning av de frågor som rör ett förbud mot uranutvinning. SGU påpekar att tiden inte har medgett en fullständig utredning av alla konsekvenser av en sådan lösning. Det är uppenbart att den knappa tiden har påverkat utvärderingen av effekterna på den nya och snabbväxande batterimetall-sektorn.

Det är anmärkningsvärt att den ansvariga myndigheten gavs mellan den 25 maj och den 15 september för att utreda frågan om ett förbud mot uranutvinning. Tiden för andra myndigheter att lämna synpunkter torde ha varit ännu kortare.

Vidare är det anmärkningsvärt att Naturvårdsverket föreslår en lagändring med så långtgående följder samtidigt som de konstaterar att den medgivna tiden inte varit tillräcklig för att göra en fullständig utredning.

3.2

Om uran stryks från minerallagen, i enlighet med Naturvårdsverkets förslag, välkomnar Aura Energy förslaget om ett undantag för förbud mot utvinning, i det fall uranet måste utvinnas för att kunna utvinna det huvudsakliga mineralet. Ehuru, avlägsnandet av en mineral från minerallagen kommer alltid inverka på processen för att få tillstånd att utvinna andra mineraler, särskilt när processen inte enbart är juridisk utan också politisk.

Diskussionen om huruvida uran är huvudsaklig mineral eller accessorisk mineral är vag och kommer att vara öppen för tolkning, särskilt som fyndigheter ofta innehåller flera olika metaller som också kan förekomma i lika stor omfattning. Det kan också uppstå frågor kring förhållandet mellan de ingående metallernas värde i relation till varandra, vilka kan förändras över tid varmed syftet med gruvbrytningen kan förändras.

Avseende frågan om undantag vill Aura Energy särskilt lyfta fram tre aspekter:

- 1 Förhållandet mellan ett lagstadgat förbud mot uranutvinning och den kommunala beslutsprocessen
- 2 Internationell riskbedömning av undantag som skapar ett hinder för framtida prospektering efter batteri- och sällsynta jordartsmetaller
- 3 Rättsliga konsekvenser av att ta bort uran från minerallagen

1. Förhållandet mellan ett lagstadgat förbud mot uranutvinning och den kommunala beslutsprocessen

Aura Energy anser att skrivelsen alltför dåligt belyser hur ett undantag kommer hanteras i praktiken. En sak är vilken effekt lagstiftaren och ansvariga myndigheter avser att en ändring i lagen ska få, och en annan sak hur andra kommer uppfatta lagändringen. Här behövs utförligare analys av riskerna med förslaget och hur till exempel kommunerna ser på ett undantag. Som undantaget är utformat i skrivelsen är det alltför löst definierat avseende när och under vilka omständigheter det ska gälla.

Redan idag krävs att kommunen i fråga tillstyrker uranutvinning. Risken är uppenbar att man inte kommer se till möjligheterna att göra undantag i det fall uran är en biprodukt. Det finns således inget skydd i det löst föreslagna undantaget för ett företag som överväger utveckling av en fyndighet som innehåller uran eftersom kommunen fortfarande kan använda uran för att samla stöd för att avstyrka verksamheten. Som sådant är undantaget därför i huvudsak oanvändbart i ögonen på företag som står inför att utveckla en fyndighet.

2. Internationell riskbedömning av undantag som skapar ett hinder för framtida prospektering efter batteri- och sällsynta jordartsmetaller

Redan i uppdraget till Naturvårdsverket slår regeringen fast att uran är allmänt förekommande i berggrunden. I skrivelsen pekar Naturvårdsverket på att uran ofta förekommer associerat med andra metaller som bland annat används för tillverkning av batterier, magneter och andra komponenter som är viktiga vid utvecklingen av grön teknik och ett hållbart energisystem.

Aura Energy anser att det undantag som Naturvårdsverket föreslår blir verkningslöst och inte svara upp mot ambitionen och behovet av att kunna utvinna metaller som behövs för utvecklingen av grön teknik och ett hållbart energisystem.

Frågan som alla prospekteringsföretag som vill bedriva verksamhet i Sverige måste ställa sig är:

- Kan en eventuell fyndighet av batteri- och sällsynta jordartsmetaller innehålla uran?

Givet att uran ofta förekommer med, och används som led-metall för att hitta batteri- och sällsynta jordartsmetaller blir svaret med stor sannolikhet – ”ja”.

Med ett förbud mot uranutvinning kommer risken att bli alltför hög för att något företag ska kunna motivera investeringen i ett projekt i Sverige där man kan komma att stöta på uran i fyndigheten.

3. Rättsliga konsekvenser av att ta bort en mineral från minerallagen

De rättsliga konsekvenserna av att de föreslagna lagändringarna är fullt ut svåra att förutse med mindre än att man genomför en fullständig utredning och riskanalys av förslaget. Aura Energy anser att den korta utredningstiden inte har medgett en sådan analys.

3.3.4

I skrivelsen påstås att: ”Såvitt Naturvårdsverket eller SGU känner till finns det idag ingen kommun som skulle vara villig att tillåta utvinning av uran.” Såvida det inte finns någon undersökning som tillstyrker påståendet och där Sveriges kommuner har tillfrågats, så vill Aura Energy betona att detta är rena spekulationer. Hänvisningar till någon sådan undersökning saknas vilket gör påståendet anmärkningsvärt. Även om det finns underlag som stödjer ett sådant påstående så bör det inte anges som ett argument för ett förbud mot uranutvinning.

Till exempel kan jämföras med debatten om slutförvar för kärnavfall. Inledningsvis var stödet för ett slutförvar svagt eller obefintligt på de orter som aktualiserades. Efter att ha informerats om förutsättningarna och villkoren fanns ett tydligt stöd för verksamheten i de kommuner som slutligen övervägdes. Exemplet pekar på betydelsen av tydlig förankringsprocess med adekvat information och samråd för att kunna göra informerade beslut. Det pekar också på att det inte går att dra några slutsatser avseende inställningen till eventuell framtida uranutvinning baserat på dagens opinionsuppfattning och att denna inte får ligga till grund för beslutet om att införa ett förbud mot uranutvinning.

3.5.1

Naturvårdsverket anser att de ekonomiska konsekvenserna för ett eventuellt projekt som inte träffas av undantaget blir begränsade, detta eftersom verksamhetsutövaren sannolikt befinner sig i ett sådant skede att denne ännu inte gjort några större investeringar i ett sådant projekt. Detta påstående är inte korrekt och vittnar om stor oförståelse för hur gruvnäringen och prospektering fungerar. Aura Energy har investerat åtskilliga miljoner dollar av aktieägarnas pengar i Häggån-projekt i god tro.

Aura Energy uppfyller alla krav för den nuvarande verksamheten i Häggån och har för avsikt att fortsätta processen för att också erhålla nödvändiga tillstånd och beslut för att kunna påbörja gruvverksamhet. Att Aura Energy, eller något annat företag, ännu inte har erhållit brytningskoncession kan inte tas som intäkt för att de ekonomiska konsekvenserna av Naturvårdsverkets förslag skulle bli begränsade. Att ingen kommun för närvarande skulle tillåta brytning måste betraktas som spekulationer och kan inte anses vara ett argument för ett förbud mot uranbrytning, se ovan.

Det faktum att den svenska regeringen nu överväger att frångå nuvarande politiska inriktning och ändra lagstiftningen är djupt oroande och kommer skapa stora osäkerheter för stora och små företag både i Sverige och internationellt.

Aura Energy har för sina aktieägare och marknaden redovisat de betydande värden som finns inom ramen för utveckling av Häggån-projektet. Det potentiella värdet som redovisats omfattar nästan \$2 000 000 000 och är därmed en realitet ur ett aktieägarperspektiv.

Den föreslagna lagstiftningen skulle helt ändra villkoren och förutsägbarheten för ett projekt av Häggåns karaktär. Möjligheten att få tillstånd en flermetallgruva med uran som ingående metall skulle avsevärt försämrats. Den ekonomiska risken för ett sådant projekt skulle öka och sannolikt göra det omöjligt att fortsätta verksamheten.

Aura Energy har också kontinuerligt pekat på Sverige som ett utmärkt land att bedriva gruvverksamhet och prospektering i. De nu föreslagna förändringarna skulle utan tvekan påverka Sveriges internationella anseende som gruvnation.

3.5.2

Skrivelsen saknar analys av hur de föreslagna ändringarna i gällande lagstiftning skulle påverka den svenska gruvindustrin.

Den svenska gruvindustrin har länge haft ett mycket gott rykte inom den globala gruvsektorn som en stabil och säker marknad för investeringar. Detta har återkommande bekräftats till exempel i Fraser Institutes årliga gruvundersökning, där Sverige har rankats mycket högt under många år.

Attraktivitet för att bedriva gruvverksamhet i ett land bedöms bland annat utifrån hur transparenta och tydliga regelverk och processer är liksom inslag av godtycklighet i bedömningsgrunderna. Det finns exempel på länder som har gjort förändringar i regelverket på oklara grunder med förödande resultat för dess rykte och ranking som gruvnation.

Det är svårt att se att Sverige kommer att fortsätta behålla sin starka internationella ställning i det fall ett förbud införs mot utvinning av en mineral som är lika utbredd som uran.

Det är inte bara förbudet mot uran i sig som skulle kunna leda till en försämring av Sveriges anseende, utan den grundläggande frågan om skälet till ett sådant beslut. Det skulle säkerligen väcka frågor om politikens inverkan på gruvindustrin och drivkrafterna för ett sådant beslut. Vidare, och än mer illavarslande, så kommer en lagändring med stor sannolikhet att väcka spekulationer kring vilka andra mineraler eller aspekter av gruvdrift som kan komma att förbjudas i framtiden av de politiska krafter som driver på för denna föreslagna lagändring.

Det kan tyckas att de negativa effekterna av ett förbud mot uranutvinning begränsas genom att det endast omfattar uran. Så kommer dock inte vara fallet. Att ett förbud åläggs en enda råvara är exceptionellt och kommer att betraktas som en unik och extraordinär åtgärd ur ett internationellt perspektiv. Införandet av ett sådant förbud skulle i hög grad försämra förtroendet för landets gruvnäring som helhet.

En bolagsstyrelse som har att fatta beslut om framtida investeringar i prospekterings- och gruvprojekt i Sverige kommer att titta på risken för nya lagändringar och möjliga förbud för annan utvinning. Man kommer också att se till konsekvenserna för nu pågående projekt när man väger samman riskerna för framtida investeringar i Sverige.

5.5

Om de nu föreslagna ändringarna i gällande lag träder i kraft förväntar sig Aura Energy att tydliga och långtgående övergångsbestämmelser införlivas i lagstiftningen. Övergångsbestämmelserna bör utgå ifrån att alla projekt med befintliga undersökningstillstånd och som redan befinner sig i prospekteringsstadium kommer undantas enligt den nya lagstiftningen. Dessa ska kunna verka under den gamla lagstiftning som var på plats när prospekteringen inleddes, även om bearbetningskoncessionen ännu inte tilldelats.

Detta skulle innebära att nya företag som ansöker om undersökningstillstånd omfattas av den nya lagstiftningen och företag med befintliga undersökningstillstånd agerar under övergångsbestämmelser enligt den tidigare lagstiftningen.

Peter Reeve

Executive Chairman
Aura Energy Sweden AB